

POWIATOWY URZĄD PRACY
97-200 Tomaszów Maz., ul. Konstytucji 3 Maja 46
tel. 44 724-62-82, 44 710-06-52 fax 44 724-26-75
www.puptomaszow.pl; loto@praca.gov.pl

CENTRUM
AKTYWIZACJI
ZAWODOWEJ

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim za 2016 rok

Kwiecień 2017

SPIS TREŚCI

I. Poziom i struktura bezrobocia w powiecie	3
II. Zmiany w poziomie bezrobocia	7
III. Wybrane kategorie bezrobotnych	8
IV. Usługi rynku pracy.....	10
V. Instrumenty rynku prac.....	12
VI. Aktywność własna Urzędu Pracy na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy	15
VII. Działania realizowane w ramach Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych ..	20
VIII. Podsumowanie.....	23

I. POZIOM I STRUKTURA BEZROBOCIA W POWIECIE

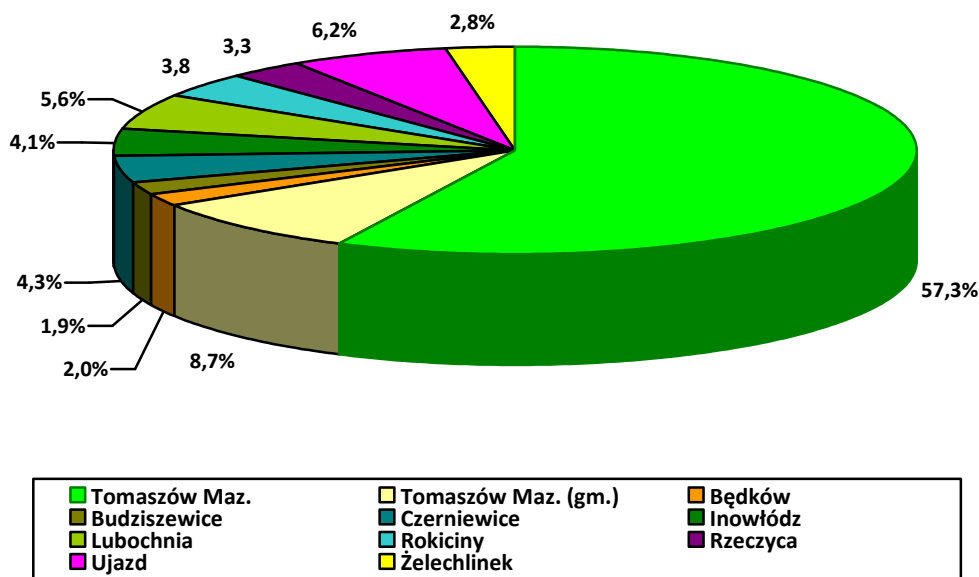
Na dzień 31.12.2016r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Maz. zarejestrowanych było 4401 bezrobotnych i liczba ta była niższa o 942 osoby w porównaniu do 2015 roku, tj. o 17,6%. W 2016 roku odnotowano „napływ” do bezrobocia w liczbie 8475 osób, zaś z ewidencji bezrobotnych wyłączono 9417 bezrobotnych.

Spośród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy na 31.12.2016r. 82,5% stanowiły osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, do których zalicza się: bezrobotnych do 30 roku życia, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych powyżej 50 roku życia, bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, bezrobotnych niepełnosprawnych.

Stopa bezrobocia w powiecie tomaszowskim na koniec grudnia 2016 roku wynosiła 9,6% (na 31.12.2015r. - 11,6%) i powiat tomaszowski zajmował ósme miejsce w woj. łódzkim wśród powiatów o najwyższej stopie bezrobocia.

Tabela 5 (załącznik 1) obrazująca poziom bezrobocia w powiecie z podziałem na gminy wskazuje, że jedynie w gminie Inowódz wystąpił niewielki wzrost bezrobocia, tj. o 2,8%. Na pozostałym obszarze powiatu tomaszowskiego odnotowano spadek bezrobocia, przy czym najwyższy wskaźnik spadku charakteryzował gminę Rzeczyca tj. 25,5%. Udział osób bezrobotnych z poszczególnych gmin na 31.12.2016r. przedstawia wykres nr 1.

Wykres 1. Udział bezrobotnych z poszczególnych gmin [w %]

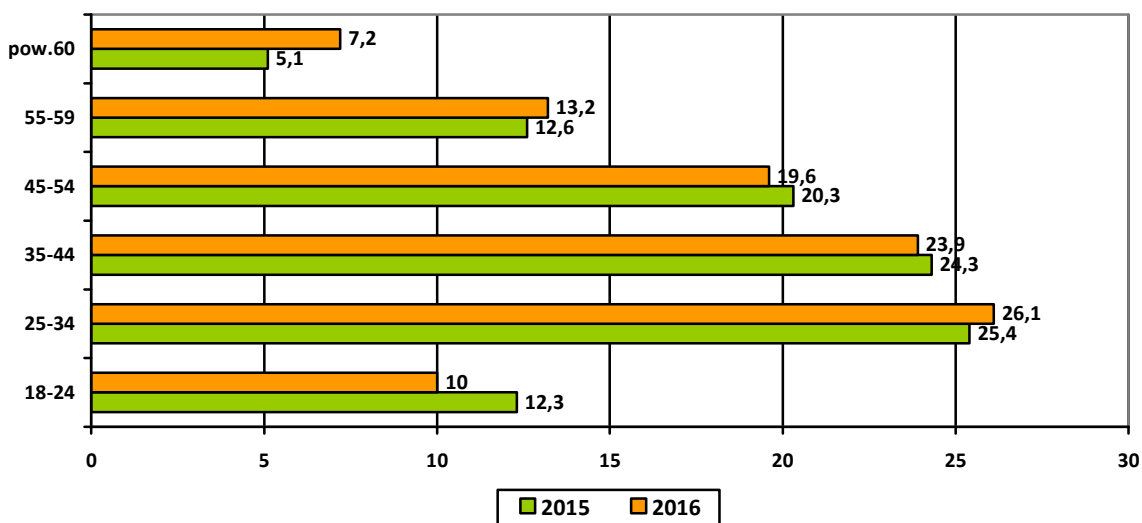
1. Bezrobotni według wieku

Analizując strukturę bezrobocia według wieku stwierdza się, że na koniec 2016 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 25 - 34 lata, tj. 1148 osób (26,1%). Najmniejszy odsetek - 7,2% odnotowano wśród osób powyżej 60 roku życia oraz wśród osób młodych w wieku 18 - 24 lata - 10,0%.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych według wieku w latach 2015 - 2016

Wiek	31.12.2015r.		31.12.2016r.	
	osoby	%	osoby	%
18 - 24	657	12,3	440	10,0
25 - 34	1357	25,4	1148	26,1
35 - 44	1299	24,3	1053	23,9
45 - 54	1084	20,3	863	19,6
55 - 59	671	12,6	580	13,2
60 lat i więcej	275	5,1	317	7,2
Ogółem	5343	100,0	4401	100,0

Wykres 2. Struktura bezrobotnych według wieku w latach 2015 – 2016 [w %]

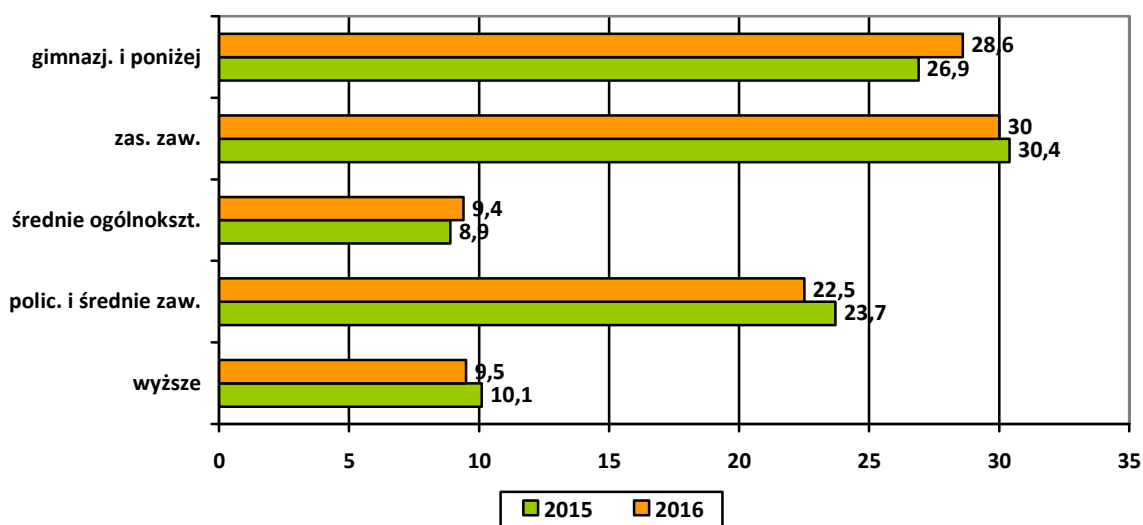
2. Bezrobotni według poziomu wykształcenia

Wśród 4401 bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy w Tomaszowie Maz. na koniec 2016 roku dominującą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym - 30,0% oraz gimnazjalnym i niższym - 28,6%. Najniższy odsetek bezrobotnych stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym - 9,4% oraz wyższym - 9,5%. Obserwacja rynku pracy pozwala stwierdzić, że poziom wykształcenia nie determinuje powodzenia w podjęciu zatrudnienia. Obecnie pracodawcy bowiem oczekują od kandydatów gotowości do pracy, w miarę szerokich kompetencji i kwalifikacji, a także elastyczności.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2015 - 2016

Wykształcenie	31.12. 2015r.		31.12.2016r.	
	osoby	%	osoby	%
wyższe	540	10,1	418	9,5
policealne i śr. zawodowe	1264	23,7	991	22,5
średnie ogólnokształcące	478	8,9	411	9,4
zasadnicze zawodowe	1626	30,4	1321	30,0
gimnazjalne i poniżej	1435	26,9	1260	28,6
Ogółem	5343	100,0	4401	100,0

Wykres 3. Struktura bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2015 – 2016 [w %]

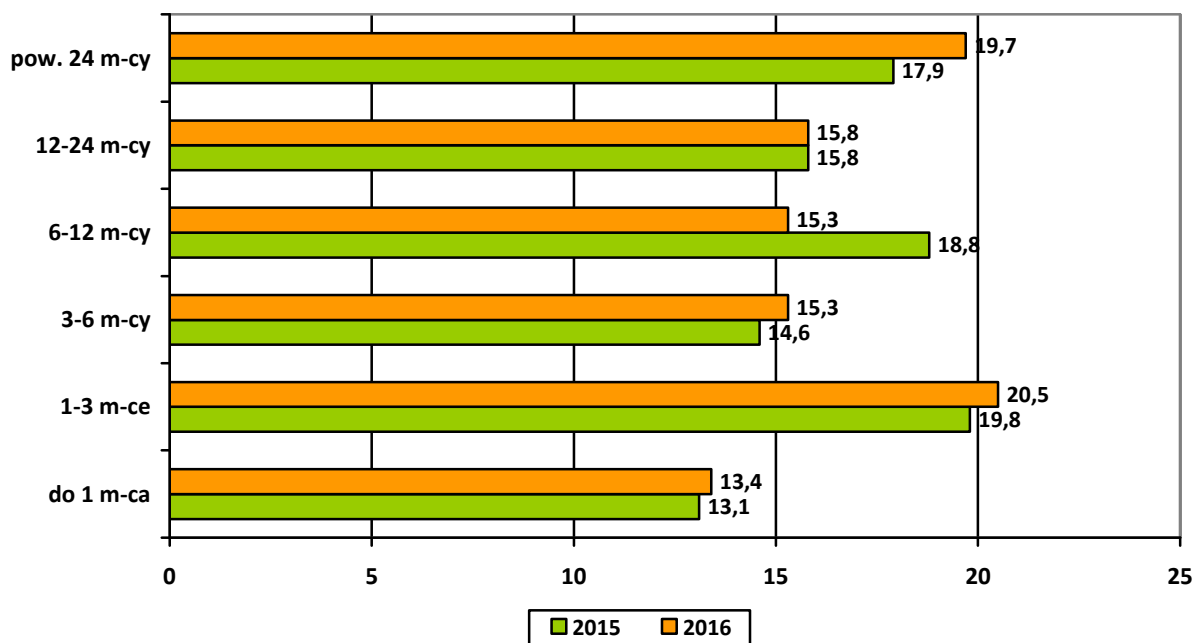
3. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Badając strukturę bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy, zauważa się, że najmniejszy odsetek stanowili bezrobotni pozostający bez pracy do 1 miesiąca (13,4%), najwyższy - osoby pozostające w rejestrach PUP w przedziale 1 - 3 miesiące (20,5%).

Tabela 3. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2015 - 2016

Czas pozostawania bez pracy	31.12.2015r.		31.12.2016r.	
	osoby	%	osoby	%
do 1 m-ca	701	13,1	589	13,4
1- 3 m-ce	1060	19,8	903	20,5
3 - 6 m-cy	778	14,6	673	15,3
6 - 12 m-cy	1004	18,8	674	15,3
12 - 24 m-cy	842	15,8	695	15,8
powyżej 24 m-cy	958	17,9	867	19,7
Ogółem	5343	100,0	4401	100,0

Wykres 4. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2015 – 2016 [w %]

II. ZMIANY W POZIOMIE BEZROBOCIA

1. „Napływ” do bezrobocia

W okresie I-XII 2016r. w tutejszym Urzędzie Pracy zarejestrowano 8475 bezrobotnych, z tego:

- po raz pierwszy 1033 osoby
- po raz kolejny 7442 osoby.

Wśród nowo zarejestrowanych w badanym roku 87,1% stanowiły osoby poprzednio pracujące oraz 12,9% osoby bez stażu pracy.

Najliczniej rejestrowali się w Urzędzie Pracy bezrobotni bez wyuczonego zawodu oraz w następujących zawodach: sprzedawca, pomocniczy robotnik budowlany, robotnik gospodarczy, kucharz, magazynier, mechanik pojazdów samochodowych. Osoby zarejestrowane w powyższych zawodach stanowiły 22,3% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych od stycznia do grudnia 2016 roku, posiadających określony zawód.

„Napływ” do bezrobocia na przestrzeni 12 miesięcy analizowanego roku był niższy o 1129 osób w odniesieniu do liczby osób zarejestrowanych w tym samym czasie 2015 roku, tj. o 11,8%.

2. „Odpływ” z bezrobocia

W okresie styczeń - grudzień 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Maz wyłączone z ewidencji bezrobotnych 9417 osób. Powody tych wyłączeń oraz dane ilościowe zestawiono w Tabeli 4.

Tabela 4. Liczba osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w Urzędzie Pracy w Tomaszowie Mazowieckim

Lp.	Przyczyny „odpływu”	I - XII 2015r.	I -XII 2016r.
1	2	3	4
1.	Podjęcie pracy, w tym:	5541	4992
	- prace interwencyjne	264	182
	-roboty publiczne	91	105
	- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	189	189
	- wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy	153	199
	- w ramach bonu na zasiedlenie	30	46
	- refundacja części kosztów wynagrodzenia osób do 30 roku życia – art. 150f	0	272
2.	Rozpoczęcie szkolenia,	281	246
	w tym w ramach bonu szkoleniowego	26	23
3.	Rozpoczęcie stażu,	822	792
	w tym w ramach bonu stażowego	21	10
4.	Rozpoczęcie prac społecznie użytecznych,	226	190
	w tym w ramach PAI	20	21
5.	Odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy	1954	1721

6.	Niepotwierdzenie gotowości do pracy	552	342
7.	Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego	384	469
8.	Inne	780	665
Ogółem		10540	9417

„Odływ” z bezrobocia na przestrzeni 12 miesięcy 2016 roku był niższy o 1123 osoby w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 roku, tj. o 10,7%.

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. wydał w 2016 roku **19 518 decyzji** dotyczących statusu bezrobotnego i prawa do pobierania świadczeń (zasiłki, dodatki aktywizacyjne, stypendia szkoleniowe, stypendia stażowe) oraz **804 decyzje** dotyczące m.in. wznowienia postępowania, zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, zmiany wydanych uprzednio decyzji w wyniku przedłożenia dokumentów uzupełniających.

III. WYBRANE KATEGORIE BEZROBOTNYCH

1. Kobiety

Wg stanu z dnia 31 grudnia 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Maz. zarejestrowanych było 2091 kobiet. W odniesieniu do analogicznego okresu 2015 roku liczba ta była niższa o 510 osób, tj. o 19,6%.

Kobiety nieuprawnione do pobierania zasiłku w liczbie 1715 stanowiły 46,9% ogółu bezrobotnych nieposiadających prawa do zasiłku oraz 82,0% wszystkich kobiet zarejestrowanych w Urzędzie.

Na koniec grudnia 2016 roku kobiety zarejestrowane w PUP stanowiły 47,5% ogółu bezrobotnych w Urzędzie (Tabela 6). Najniższy odsetek tej kategorii bezrobotnych w wysokości 40,8% odnotowano w gminie Żelechlinek, najwyższy zaś w gminie Ujazd - 51,6% oraz w gminie Rokiciny - 51,5%.

2. Bezrobotni do 30 roku życia

Na dzień 31.12.2016r. w tutejszym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 954 bezrobotnych do 30 roku życia, w tym 562 kobiety.

Struktura wg wykształcenia tej kategorii bezrobotnych przedstawiała się następująco:

- wyższe	141 osób	- 14,8%
- policealne i średnie zawodowe	271 osób	- 28,4%
- średnie ogólnokształcące	195 osób	- 20,4%
- zasadnicze zawodowe	138 osób	- 14,5%
- gimnazjalne i poniżej	209 osób	- 21,9%

Na koniec IV kwartału 2016 roku bezrobotni do 30 roku życia stanowili 21,7% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

3. Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Na koniec grudnia 2016 roku wśród 4401 bezrobotnych, będących w ewidencji Urzędu, zarejestrowane były 1303 osoby powyżej 50 roku życia, w tym 480 kobiet. Posiadały one następujące wykształcenie:

- wyższe	30 osób	- 2,3%
- policealne i średnie zawodowe	255 osób	- 19,6%
- średnie ogólnokształcące	52 osoby	- 4,0%
- zasadnicze zawodowe	514 osób	- 39,4%
- gimnazjalne i poniżej	452 osoby	- 34,7%.

Bezrobotni powyżej 50 roku życia stanowili na koniec badanego okresu 29,6% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy.

4. Osoby niepełnosprawne

Na dzień 31.12.2016 roku w PUP w Tomaszowie Maz. zarejestrowanych było 389 bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 72 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu (w analogicznym okresie 2015 roku - 475 bezrobotnych i 84 osoby poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu).

Zarejestrowani w PUP bezrobotni niepełnosprawni posiadają w większości lekki stopień niepełnosprawności - 69,2%.

Bezrobotni niepełnosprawni na koniec IV kwartału 2016r. stanowili 8,8% ogółu bezrobotnych, jednakże w poszczególnych gminach odnotowano różne wskaźniki (Tabela 6). Najwyższy 10,4% udział tej populacji odnotowano w mieście Tomaszowie Maz., najniższy wystąpił w gminach: Będków - 3,4%, Rzeczyca - 3,5%.

5. Bezrobotni bez prawa do zasiłku

Na koniec 2016 roku w Urzędzie Pracy w Tomaszowie Maz. zarejestrowanych było 3653 bezrobotnych nieposiadających prawa do pobierania zasiłku, odpowiednio w roku 2015 - 4441 osób.

Na koniec badanego roku bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili aż 83,0% ogółu bezrobotnych. Należy przy tym zaznaczyć, iż w powiecie tomaszowskim okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosi 180 dni z wyjątkiem osób spełniających warunki określone ustawą, które mają prawo do zasiłku przez okres 365 dni.

Z informacji zawartych w Tabeli 6 wynika, że najwyższy udział tej grupy bezrobotnych charakteryzował gminę Rzeczyca - 88,8%, najniższy wystąpił w gminie Lubochnia - 75,6%.

6. Bezrobotni zamieszkali na wsi

Wg stanu z 31.12.2016r. w tutejszym Urzędzie Pracy zarejestrowanych było 1879 bezrobotnych zamieszkałych w 10 okolicznych gminach wiejskich, odpowiednio w roku 2015 - 2277 osób.

Wśród tej kategorii bezrobotnych 1558 osób nie posiadało prawa do pobierania zasiłku, tj. 82,9% osób zamieszkałych na wsi oraz 42,6% ogółu bezrobotnych nieuprawnionych do zasiłku.

IV. USŁUGI RYNKU PRACY

1. Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy jest jedną z usług rynku pracy, polegającą na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o pożądanym kwalifikacjach zawodowych. W okresie styczeń - grudzień 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Maz. zarejestrowano **3750 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej** (w analogicznym okresie 2015 roku - 2987), w tym 895 miejsc stażowych. Pozyskane oferty pracy i miejsca aktywizacji zawodowej dotyczyły głównie następujących zawodów: robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik prac biurowych (głównie w ramach umów stażowych i prac społecznie użytecznych). Zapotrzebowanie na osoby w tych trzech zawodach stanowiło aż 27% wszystkich zarejestrowanych w Urzędzie miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.

W związku z ożywieniem na rynku pracy, czego dowodem jest spadek bezrobocia, lokalni pracodawcy są zainteresowani zatrudnianiem cudzoziemców spoza Unii Europejskiej. Urząd Pracy rejestruje *Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy obywatelowi Armenii, Republiki Białorusi, Republiki Grecji, Republiki Mołdawii, Federacji Rosyjskiej lub Ukrainy*. W 2016 roku **zarejestrowano 3602** takie **oświadczenia**, a dla porównania w 2015. - 858.

Urząd Pracy dokonuje również badania rynku pracy (test rynku pracy) w związku z procedurą ubiegania się o zezwolenia wydawane przez wojewodę na pracę lub pobyt i pracę dla cudzoziemców. W związku z tym w 2016r. PUP wydał **392 Informacje starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych podmiotu powierzającego wykonanie pracy cudzoziemcowi**, zaś w roku 2015 - 55.

2. Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe ma na celu pomoc bezrobotnym i osobom poszukującym pracy w planowaniu i organizowaniu ich życia zawodowego. Doradcy zawodowi w Urzędzie Pracy pomagają osobom, które chcą się przekwalifikować, podjąć działalność gospodarczą, powrócić na rynek pracy lub podjąć dalszą naukę. Usługi poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w PUP świadczone są w następujących formach:

- porady indywidualnej,
- porady grupowej,
- informacji zawodowej indywidualnej,
- informacji zawodowej grupowej.

Poradnictwo zawodowe jest także skierowane do pracodawców i świadczone w formie pomocy w określeniu wymagań wobec kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy.

Na przestrzeni 12 miesięcy 2016 roku poradnictwem zawodowym objęto **1412 osób**, w tym 103 osoby niepełnosprawne.

Z indywidualnego poradnictwa zawodowego skorzystało **1017 osób bezrobotnych i poszukujących pracy**, a liczba wizyt w ramach porad indywidualnych wyniosła **1332**. W ramach poradnictwa grupowego doradca zawodowy inicjował, organizował i przeprowadzał następujące warsztaty: „Metody poszukiwania pracy”, „Stres

rekrutacyjny”, „Profesjonalne dokumenty aplikacyjne”, „Komunikacja interpersonalna w procesie poszukiwania pracy”, „Rola autoprezentacji w procesie poszukiwania pracy”, „Rozmowa kwalifikacyjna z autoprezentacją”, „Własna firma - czy ja się do tego nadaję”, „Przygotowanie do rozmowy z pracodawcą”, „Kształtowanie postawy samodzielności w poszukiwaniu pracy”, „Co przyszły pracownik wiedzieć powinien”, „Moja aktywność na rynku pracy”, „Jak nie dać się zaskoczyć na rozmowie kwalifikacyjnej”, „Skuteczna autoprezentacja kluczem do znalezienia pracy”, „Odkrywanie własnych umiejętności zawodowych”, „Dokumenty aplikacyjne - moja wizytówka zawodowa”, „Budowanie motywacji do podjęcia pracy i jej utrzymania”. W zajęciach tych uczestniczyło 395 osób.

W analizowanym okresie indywidualnej informacji zawodowej udzielono **694 bezrobotnym i osobom poszukującym pracy**, a w grupowych spotkaniach informacyjnych udział wzięło **215 osób**. Ponadto doradca zawodowy zorganizował i przeprowadził szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, w których uczestniczyło **76 bezrobotnych**.

Doradcy zawodowi wspierają bezrobotnych ubiegających się o środki na uruchomienie działalności gospodarczej. Organizują dla tych klientów zajęcia z przedsiębiorczości, w trakcie których przekazywane są informacje na temat zasad rozpoczynania działalności gospodarczej, udzielana jest pomoc w wypełnianiu formularzy wniosków o dotacje. Ponadto doradca zawodowy na podstawie rozmowy wydaje opinię na temat szans planowanych przedsięwzięć. Na przestrzeni 12 miesięcy 2016 roku udzielono pomocy **212 osobom**.

W analizowanym roku doradcy zawodowi objęli wsparciem **43 uczestników** programu specjalnego *Lokomotywa zmian*. Przeprowadzone zostały trzydniowe warsztaty pt. „Budowanie motywacji do podjęcia pracy i jej utrzymania”, które odbyły się na terenie następujących gmin powiatu tomaszowskiego: Będków, Budziszewice, Czerniewice, Inowódz, Lubochnia, Rokiciny, Rzeczyca, Ujazd, Żelechlinek. Efektem zajęć było opracowanie przez doradcę dla każdego uczestnika bilansu kompetencji oraz dokumentów aplikacyjnych.

Pracodawcom ubiegającym się o zorganizowanie stażu, doradcy służą pomocą w zakresie określenia wymagań zawodowych na organizowanym stanowisku stażowym, zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy. W okresie I - XII 2016 roku doradcy zaopiniowali **676 wniosków** o zorganizowanie stażu. Doradca zawodowy wydaje również opinię w sprawie potrzeby kształcenia ustawicznego pracodawcy lub pracownika w oparciu o zajmowane stanowisko i profil działalności firmy w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W analizowanym okresie zaopiniowano 136 wniosków.

3. Szkolenia i przekwalifikowania

Organizacja szkoleń jest usługą skierowaną do bezrobotnych, dla których określono II profil pomocy (w uzasadnionych przypadkach również I profil). Osoby do 30 roku życia o ustalonym II profilu pomocy (w uzasadnionych przypadkach również I profilu) mają możliwość zdobycia kwalifikacji w ramach bonu szkoleniowego.

Na przestrzeni 12 miesięcy 2016 roku Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. skierował na szkolenia **244 bezrobotnych**, z tego :

- na szkolenia grupowe - **194 osoby**, w tym 69 osób w ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020** współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (projekt *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim II*), a w ramach **Regionalnego Programu**

Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 (projekt *Aktywizacja osób po 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim II*) - 40 osób;

- na szkolenia indywidualne - **50 osób**, w tym 21 osób do 30 roku życia w ramach bonu szkoleniowego (2 osoby w ramach bonu odbywały po 2 różne szkolenia). W ramach realizowanego przez PUP **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** 10 osób uzyskało bony szkoleniowe.

W analizowanym okresie kursy ukończyło **235 osób**, z tego:

- szkolenia grupowe - **184 osoby** w zakresie: kierowca wózków jezdniowych, uprawnienia elektroenergetyczne do 1 kV, spawanie metodą TIG 141-FM1 oraz metodą MAG 135-FM1, operator koparko-ładowarki kl. III, sprzedawca z obsługą kas fiskalnych oraz podstawami obsługi komputera z zastosowaniem programów do fakturowania, obsługa komputera;

- szkolenia w trybie indywidualnym - **51 osób** w zakresie: operator koparko-ładowarki (różne klasy) i operator koparki jednonaczyniowej (różne klasy), operator ładowarki jednonaczyniowej (różne klasy), operator pogłębiarki ssącej śródlądowej kl. III, kwalifikacja wstępna przyspieszona dla prawa jazdy kat. C, C1, C+E, C1+E, prawo jazdy kat. C+E, kurs dietetyki (podstawowy i zaawansowany), operator zespołu maszyn do produkcji, sortowania i uszlachetniania kruszyw kl. III + rozszerzenie o gniotownik typ GW 4063, instruktor dogoterapii, spawanie metodą TIG141-FM5 i metodą 135-FM1, metodą TIG 141-FM5 i metodą TIG 141-22, metodą MMA 111-FM1 i metodą G 311 – FM,1 kierowca wózków jezdniowych, archiwizacja i obieg dokumentacji, szkolenie przygotowujące do pracy w zawodzie ratownika wodnego z 4 modułami, manicure i pedicure, specjalista ds. kadr i płac, grafika komputerowa z elementami fotografii oraz programu wordpress z pozycjonowaniem (140 h), uprawnienia energetyczne G1+G3+E+D.

W 2016 roku pracę w trakcie szkolenia lub w okresie do 3 miesięcy po jego ukończeniu podjęły 154 osoby, co daje wskaźnik efektywności zatrudnieniowej **65,5%** (na podstawie sprawozdania MPiPS-01 załącznik 6 za 2016r.).

Powiatowy Urząd Pracy finansuje również kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. W 2016 roku zawarto 76 umów z pracodawcami na finansowanie kosztów kształcenia ustawicznego 302 osób.

V. INSTRUMENTY RYNKU PRACY

1. Prace interwencyjne

Do prac interwencyjnych kierowani są bezrobotni, dla których ustalono II profil pomocy. W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. zawarł z pracodawcami 128 umów o zatrudnienie bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych. Liczba osób objętych tą formą przeciwdziałania bezrobociu wyniosła **324**, z tego 142 osoby zatrudnione były w ramach umów zawartych w 2015 roku).

W ramach realizowanego przez PUP **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020** pracę podjęło 21 osób.

O zorganizowanie zatrudnienia w ramach tej formy pomocy bezrobotnym wnioskowali zarówno przedsiębiorcy, jednostki samorządowe oraz organizacje

pozarządowe. Pracodawcy zawierali ze skierowanymi przez Urząd Pracy osobami umowy o pracę i zobowiązywali się do zatrudniania zgodnie z przepisami Kodeksu Pracy. Wg stanu na 31.12.2016r. w ramach prac interwencyjnych pracowały 124 osoby. Efektywność prac interwencyjnych w analizowanym okresie wyniosła **97,8%** (na podstawie sprawozdania MPiPS-01 załącznik 6 za 2016r.).

2. Roboty publiczne

Roboty publiczne są formą wspierającą proces aktywizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy o ustalonym II profilu pomocy. Organizowane są przez powiaty (z wyłączeniem prac organizowanych w urzędach pracy), gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki.

Na przestrzeni 12 miesięcy 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. zawarł 26 umów o zorganizowanie robót publicznych, a pracę podjęło **105 osób**.

W ramach realizowanego przez PUP **programu specjalnego „Lokomotywa zmian”** zawarto 9 umów, a pomocą zostały objęte **43 osoby**.

Efektywność robót publicznych w 2016r. wyniosła **94,2%** (na podstawie sprawozdania MPiPS01 załącznik 6 za 2016r.).

3. Staże

Staż jest instrumentem rynku pracy kierowanym do bezrobotnych, dla których określono II profil pomocy. Osoby do 30 roku życia o ustalonym II profilu pomocy (w uzasadnionych przypadkach również I profilu) mają możliwość zdobyć doświadczenie zawodowe również w ramach bonu stażowego.

W okresie I-XII 2016r. Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. zawarł 604 umowy stażowe, w tym 9 umów w ramach bonu stażowego. Wsparciem objęto **943 bezrobotnych**, w tym 10 osób w ramach bonu stażowego (151 osób kontynuowało staż z 2015 roku).

W ramach realizowanego przez PUP **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** (projekt *Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim II*) zawarto z pracodawcami 235 umów i skierowano na staż 305 bezrobotnych, a w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020** (projekt *Aktywizacja osób po 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim II*) - 88 umów stażowych i skierowano 111 osób.

Na koniec 2016r. staż odbywało 201 osób, a efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy bezrobotnym wyniosła **87,7%** (na podstawie sprawozdania MPiPS-01 załącznik 6 za 2016r.).

4. Prace społecznie użyteczne

Osoby bezrobotne nieposiadające prawa do pobierania zasiłku korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej, dla których ustalono II profil pomocy mogą być kierowane do prac społecznie użytecznych. Takie prace odbywają się na podstawie porozumienia zawartego z gminą, na rzecz której będą wykonywane.

W okresie I-XII 2016 roku PUP zawarł z gminami 8 porozumień na organizację prac społecznie użytecznych, w ramach których **169 osób** bezrobotnych podjęło uczestnictwo w tej formie aktywizacji.

Ponadto Urząd Pracy zawarł porozumienie z Gminą Miasto Tomaszów Maz. na realizację prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI). Program ten jest jednym z działań w projekcie partnerskim „Integracja”, współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej, którego liderem jest Gmina Miasto Tomaszów Maz./Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Maz. W analizowanym okresie Program Aktywizacja i Integracja rozpoczęło **21 osób**, zaś ukończyło 16.

5. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy umożliwia bezrobotnym, dla których ustalono II profil pomocy (w uzasadnionych przypadkach też I profil) uzyskanie jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W okresie I - XII 2016 roku z tej formy pomocy skorzystało **189 osób**, które podjęły następujące rodzaje działalności:

- działalność usługową - 141 osób,
- działalność wytwórczą - 18 osób,
- działalność handlową - 30 osób.

Dane liczbowe wskazują, że najczęściej osób występowało do Urzędu z wnioskami na rozpoczęcie działalności usługowej, spośród których przeważały usługi remontowo - budowlane, fryzjersko - kosmetyczne, konserwacja i naprawa pojazdów, usługi fizjoterapeutyczne, reklamowe, fotograficzne.

W ramach realizowanego przez PUP **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** środki na podjęcie działalności otrzymało 59 osób, a w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020** - 26 osób.

Efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy bezrobotnym wyniosła **96,0%** (na podstawie sprawozdania MPiPS-01 załącznik 6 za 2016r.).

6. Wyposażenie/doposażenie stanowiska pracy

Pracodawcy, którzy są zainteresowani utworzeniem nowego miejsca pracy dla osoby bezrobotnej (II profil pomocy) mogą uzyskać refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stworzonego stanowiska pracy. W 2016 roku Urząd zawarł 116 umów dotyczących tej formy aktywizacji, a zatrudnienie uzyskało **199 osób**.

W 2016 roku pracodawcy stworzyli nowe stanowiska pracy m.in. dla sprzedawców, pracowników biurowych, mechaników samochodowych, stolarzy - obróbki drewna, pracowników budowlanych, operatorów maszyn.

W ramach realizowanego przez PUP **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 - 2020** pracę podjęło 26 osób.

Efektywność zatrudnieniowa tej formy pomocy bezrobotnym wyniosła **74,8%** (na podstawie sprawozdania MPiPS-01 załącznik 6 za 2016r.).

7. Bon na zasiedlenie

Instrument ten adresowany jest do bezrobotnych do 30 roku życia podejmujących poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą. Środki Funduszu Pracy przyznane w ramach bonu na zasiedlenie, przeznaczone są na pokrycie kosztów zamieszkania w miejscu oddalonym od dotychczasowego co najmniej 80 km lub gdy czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania przekracza łącznie 3 godziny dziennie.

W 2016 roku bon na zasiedlenie przyznano 43 osobom, pracę podjęły 44 osoby (4 osoby z umów zawartych w 2015 roku) oraz 2 osoby rozpoczęły działalność gospodarczą.

W ramach realizowanego przez PUP **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 - 2020** wsparciem objęto 27 bezrobotnych.

8. Refundacja części kosztów wynagrodzenia osób do 30 roku życia (art.150f)

Znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy daje możliwość zawierania umów, na podstawie których Urząd Pracy refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia, dla których został ustalony II profil pomocy (art.150f).

W analizowanym roku zawarto 203 takie umowy, a zatrudnienie uzyskały **272 osoby**.

9. Aktywizacja osób niepełnosprawnych ze środków PFRON

Powiatowy Urząd Pracy w myśl ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizuje zadania mające na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych - bezrobotnych i osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. Na przestrzeni 12 miesięcy 2016r. wsparciem finansowym ze środków PFRON objęto **49 osób niepełnosprawnych** (13 bezrobotnych i 36 osób poszukujących pracy) w następujący sposób:

- 18 osób podjęło zatrudnienie w ramach umów o zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy (13 bezrobotnych i 5 osób poszukujących pracy),
- 20 osób poszukujących pracy rozpoczęło staż, a 11 osób kontynuowało staż z 2015 roku.

Na powyższe zadania w analizowanym roku wydatkowano ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych kwotę 578 560,80 zł.

VI. AKTYWNOŚĆ WŁASNA URZĘDU PRACY NA RZECZ NA RYNKU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. wykonuje bezpośrednio działania na rzecz bezrobotnych z powiatu tomaszowskiego poprzez ich rejestrację, naliczanie i wypłacanie zasiłków, przyznawanie i wypłacanie stypendiów z tytułu podjęcia nauki, świadczenie usług i instrumentów rynku pracy.

Realizacja tych zadań wymaga wdrożenia szeregu procedur, które z jednej strony ukierunkowane są na uwzględnienie indywidualnych potrzeb zarówno osób

bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców, z drugiej zaś zapewniają efektywne i racjonalne wydatkowanie środków publicznych.

W ramach struktury Powiatowego Urzędu Pracy działa wyodrębnione w 2010 roku **Centrum Aktywizacji Zawodowej** realizujące zadania w zakresie usług i instrumentów rynku pracy. Misją Centrum jest m.in. wzmocnienie prymatu działań aktywizujących nad pasywnymi i koncentracja na potrzebach coraz trudniejszych klientów.

Od kilku lat Urząd Pracy stosuje **system gospodarowania środkami publicznymi**. Zostały opracowane zasady przyznawania środków na finansowanie instrumentów wspierających aktywizację bezrobotnych takich jak: staże, tworzenie miejsc pracy w ramach wyposażenia/doposażenia stanowiska pracy dla osób bezrobotnych, jednorazowe środki (dotacje) na podjęcie działalności gospodarczej, bon na zasiedlenie. Podczas rozpatrywania wniosków uwzględniana jest ocena dotychczasowej współpracy pracodawcy ubiegającego się o wsparcie finansowe z Urzędem Pracy, wywiązywanie się z warunków zawieranych w latach wcześniejszych umów. Wnioski pracodawców oraz osób bezrobotnych o przyznanie środków na tworzenie miejsc pracy bądź aktywizacji zawodowej lub uruchomienie działalności gospodarczej opiniowane są przez powołaną zarządzeniem starosty komisję, w skład której wchodzi pracownicy Urzędu Pracy i przedstawiciele zarządu powiatu.

Prowadzony jest monitoring wydatkowanych środków poprzez przeprowadzenie kontroli zewnętrznych w zakresie wykorzystania środków przez odbiorców usług i instrumentów rynku pracy. Na przestrzeni 12 miesięcy minionego roku zrealizowano:

- **199** wstępnych kontroli wniosków o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- **196** rozliczeniowych kontroli zawartych umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej;
- **131** kontroli realizacji umów przed refundacją kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy;
- **46** kontroli w zakresie prawidłowości wykonywania zawartych umów o zrefundowanie kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego lub umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej,
- **110** kontroli zawartych umów: o odbywanie stażu przez bezrobotnych, o zorganizowanie prac interwencyjnych, o zorganizowanie robót publicznych, o sfinansowanie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników (KFS),
- **175** kontroli końcowych zawartych umów o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, którym upłynął 12 - miesięczny okres prowadzenia.

Prowadzony jest również monitoring zadań realizowanych przez Urząd. W 2016 roku zrealizowano **15** kontroli wewnętrznych.

O prawidłowości w zakresie realizacji zadań oraz wydatkowania środków publicznych zaświadczenia pozytywne wyniki kontroli, które były prowadzone w Urzędzie Pracy przez upoważnione zewnętrzne podmioty. W 2016 roku odbyło się **5** takich **kontroli**: 4 przeprowadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy i 1 - przez Łódzki Urząd Wojewódzki.

Na jakość usług świadczonych przez Urząd w dużej mierze mają wpływ kwalifikacje kadry urzędniczej. Należy podkreślić, że 82,1% pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych posiada wyższe wykształcenie, a 66,2% to osoby z co najmniej 10 letnim stażem pracy w służbach zatrudnienia. Pracownicy PUP ustawicznie podwyższają swoje kompetencje, biorąc udział w szkoleniach zewnętrznych oraz wewnętrznych organizowanych przez Urząd. W 2016 roku 13 osób ukończyło studia podyplomowe w zakresie doradztwa zawodowego, zamówień publicznych, coachingu i innych zagadnień dotyczących rynku pracy. Ponadto w październiku 2016 roku 4 osoby rozpoczęły studia podyplomowe w ww. kierunkach. Podnoszenie kwalifikacji kadr zapewnia prawidłową realizację zadań, wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i innych ustaw. Profesjonalne działania Urzędu wspiera sprawowana na bieżąco kontrola zarządcza.

Dbając o skuteczniejszą realizację kluczowego zadania jakim jest szybka i skuteczna pomoc pracodawcom w zakresie rekrutacji pracowników na wolne miejsca pracy Urząd Pracy udoskonala **system obsługi pracodawców**. Pracodawcy poszukujący nowych pracowników mogą swoją ofertę zgłosić do doradcy telefonicznie, mailowo bądź osobiście. Formularz oferty dostępny jest na stronie www.puptomaszow.pl. Priorytetem dla Urzędu jest maksymalnie krótki czas realizacji potrzeb kadrowych pracodawcy. Dążeniem jest by oferta realizowana była w czasie nie dłuższym niż 14 dni. W przypadku braku odpowiednich kandydatów Urząd może za zgodą pracodawcy przesłać ofertę pracy do wskazanych urzędów pracy, gdzie istnieją szanse na pozyskanie odpowiednich pracowników. Dodatkowo, jeśli pracodawca potrzebuje pracowników z określonymi kwalifikacjami, a takowych nie ma w bazie bezrobotnych, Urząd deklaruje bezpłatne przeszkolenie potencjalnych kandydatów we wskazanym przez pracodawcę zakresie. Pracodawca, który chce z potencjalnymi kandydatami do pracy spotkać się w jednym dniu i godzinie poza siedzibą firmy może skorzystać z oferty giełdy pracy organizowanej w Klubie Pracy przy ul. Farbiarskiej 20. W 2016 roku zorganizowano 40 takich spotkań.

Urząd Pracy usprawnia **system obsługi bezrobotnych** oraz poszukujących pracy. Od kilku lat funkcjonują odrębne stanowiska obsługi osób niepełnosprawnych w pokoju nr 6, a także stanowiska w pokoju nr 4 do obsługi osób do 30 roku życia. Segmentacja osób bezrobotnych z uwzględnieniem jednej kluczowej cechy, np. wieku czy ograniczeń zdrowotnych do wykonywania pracy służy szybszej i skuteczniejszej obsłudze. Każdy klient przez cały okres rejestracji jest pod opieką jednego doradcy klienta, co stwarza możliwości lepszego rozpoznania potrzeb bezrobotnego i trafniejszego doboru wsparcia, prowadzącego do powrotu bądź zaistnienia na rynku pracy.

Dostępność do informacji na temat świadczonych usług, ofert pracy, niezbędnych dokumentów zwiększa się dzięki **stronie internetowej** Urzędu Pracy. Umieszczane na niej informacje są na bieżąco aktualizowane, a pracodawcy mogą samodzielnie pobierać niezbędne druki do aplikowania o subsydia na tworzenie miejsc pracy lub staży. Również bezrobotni ubiegający się o jednorazowe środki na podjęcie działalności mogą pobrać odpowiednie wnioski i zapoznać się z zasadami przyznawania dotacji.

W minionym roku kontynuowana była usługa systemu Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI), umożliwiającego pracownikom ośrodków pomocy społecznej bezpieczny i natychmiastowy dostęp do niezbędnych informacji na temat osób bezrobotnych i poszukujących pracy korzystających ze wsparcia tych instytucji.

Rozszerzona funkcjonalność usługi SEPI umożliwia dwukierunkową wymianę danych pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy, a instytucjami pomocy społecznej (MOPS, GOPS-y).

W okresie od stycznia do grudnia 2016 roku Urząd Pracy zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 listopada 2012r. w sprawie rejestracji bezrobotnych i poszukujących pracy umożliwiającym elektroniczną rejestrację tych osób zarejestrował w systemie elektronicznym **101 osób** (11 osób dokonało elektronicznej rejestracji w oparciu o dysponowanie kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub zaufanym profilem ePUAP, 90 osób nieposiadających podpisu kwalifikowanego lub profilu zaufanego ePUAP umówiło się do rejestracji na określoną datę).

W roku 2016 Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. kontynuował opracowywanie Indywidualnych Planów Działania (IPD), które są formą ustaleń pomiędzy urzędem pracy i osobą zarejestrowaną. Przygotowanie IPD jest obowiązkowe dla wszystkich osób bezrobotnych, dla których określono profil pomocy. Realizacja działań przewidzianych w tych ustaleniach powinna doprowadzić do zmiany sytuacji zawodowej osoby bezrobotnej tak, aby mogła ona aktywnie włączyć się w rynek pracy. W okresie styczeń - grudzień 2016r. Indywidualny Plan Działania Urząd Pracy przygotował dla **8450 osób** bezrobotnych.

Urząd Pracy za pośrednictwem lokalnych mediów rozpowszechniał informacje wśród osób bezrobotnych i pracodawców na temat działalności Urzędu, realizowanych projektach i przedsięwzięciach oraz świadczonych usługach - nagrano **16 audycji**.

W okresie sprawozdawczym Urząd Pracy podejmował **działania informacyjne adresowane do przyszłych uczestników rynku pracy**. Doradca zawodowy przeprowadził 2 spotkania na temat rynku pracy oraz racjonalnego planowania ścieżki kariery zawodowej dla młodzieży szkolnej w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3, w których uczestniczyli uczniowie ostatnich klas. Uczestników spotkania zapoznano z branżami przyszłości, usługami PUP dla osób młodych, oczekiwaniami pracodawców wobec pracowników.

W omawianym okresie doradca zawodowy przeprowadził w ramach porozumienia o współpracy partnerskiej z Ochotniczym Hufcem Pracy zajęcia w zakresie: Urząd Pracy - rola instytucji, możliwości wsparcia absolwenta, analiza tomaszowskiego rynku pracy. W zajęciach tych uczestniczyli uczniowie hufca III klas zasadniczej szkoły zawodowej, objętych programem „Młodzież na rynku pracy”.

W III kwartale 2016 roku pracownicy PUP (doradca zawodowy i pośrednik pracy) przeprowadzili zajęcia dla 20 wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego z klas I - III zasadniczej szkoły zawodowej kształcącej w zawodach: kucharz, monter, malarz. Uczestnikom zajęć przedstawiono informacje dotyczące: sytuacji na rynku pracy, usług Urzędu Pracy na rzecz aktywizacji osób młodych, predyspozycji o kwalifikacjach zawodowych oraz ich roli na rynku pracy, wymagań pracodawców wobec kandydatów do pracy.

Urząd Pracy uczestniczy w wydarzeniach mających na celu kształtowanie świadomych postaw uczestników rynku pracy, prezentując ekspercką wiedzę z obszaru prowadzonej działalności. W 2016 roku Dyrektor wzięł udział w kampanii przygotowanej przez Centrum Kształcenia Ustawicznego Samorządu Województwa Łódzkiego w Tomaszowie Mazowieckim pn. „Kompetencje w cenie – szkolnictwo zawodowe na rynku pracy”, przedstawiając zapotrzebowanie tomaszowskiego rynku pracy na kompetencje pracownicze. Ponadto na zaproszenie tomaszowskiego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, organizatora konferencji poświęconej

reformie emerytalnej, Dyrektor Urzędu Pracy wystąpił z prezentacją pt. „Wpływ zmian w systemie emerytalnym na rynek pracy”.

W celu prawidłowego określenia kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na tomaszowskim rynku pracy, Urząd opracowuje **Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** oraz **Barometr zawodów** – raport prognozujący zapotrzebowanie na zawody (raporty dostępne na stronie internetowej Urzędu).

W ramach współpracy z MOPS doradca zawodowy przeprowadził warsztaty poświęcone „Kształtowaniu postawy samodzielności w procesie poszukiwania pracy”, w których uczestniczyli wspólni klienci uczestniczący w pracach społecznie użytecznych (20 osób).

W miniony roku, wzorem lat ubiegłych, PUP zorganizował 2 spotkania z przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu tomaszowskiego. Ich celem było poinformowanie o planowanych i bieżących działaniach, ustalenie zakresu współpracy. Szczególny nacisk został położony na popularyzowanie prac społecznie użytecznych, po to by jak najwięcej gmin zawarło stosowne porozumienia z PUP.

W 2016 roku Urząd Pracy zawarł z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim porozumienie o partnerstwie w realizacji projektu „**Integracja**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020. Liderem tego projektu jest MOPS, zaś Urząd Pracy – partnerem. W ramach programu, zaplanowanego na lata 2016-2017, PUP realizuje działanie, jakim jest Program Aktywizacja i Integracja (PAI) dla 44 osób bezrobotnych z ustalonym III profilem pomocy. Program obejmuje dwumodułowe wsparcie z zakresu integracji społecznej oraz zawodowej w ramach prac społecznie użytecznych. Moduł pierwszy jest realizowany przez MOPS, zaś drugi – przez PUP. W 2016 roku w PAI uczestniczyło 21 osób, z czego ukończyło go 16.

W 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Maz. realizował następujące projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- **Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim II** w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (2014-2020) - wsparciem objęto 470 osób, tj. ze szkoleń skorzystało 69 osób, boni szkoleniowy otrzymało 10 osób, staż podjęło 305 osób, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało 59 osób, boni na zasiedlenie uzyskało 27 osób;

- **Aktywizacja osób po 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie tomaszowskim I i II** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020) – objęto działaniami 224 osoby bezrobotne w następujący sposób: ze szkolenia skorzystało 40 osób, staż podjęło 111 osób, zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych uzyskało 21 osób, jednorazowe środki na działalność gospodarczą otrzymało 26 osób, zatrudnienie w ramach wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy podjęło 26 osób.

Ponadto w 2016 roku Urząd Pracy realizował programy:

- **Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015 – 2020** - w obszarze rynku pracy celem strategicznym jest zmniejszenie liczby osób bezrobotnych poprzez wzrost aktywności zawodowej mieszkańców powiatu tomaszowskiego; w okresie sprawozdawczym 2624 osoby

zostały objęte programami mającymi na celu aktywizację zawodową, 1443 osoby podjęły zatrudnienie w wyniku aktywizacji zawodowej, utworzono 1367 miejsc pracy i aktywizacji zawodowej, zorganizowano 71 szkoleń, 246 osób uzyskało nowe kwalifikacje. W obszarze: niepełnosprawność celem strategii jest integracja społeczna i aktywizacja zawodowa niepełnosprawnych rozumiana jako uzyskanie lub odzyskanie zdolności do możliwie samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie; w 2016 roku aktywizacją zawodową zostały objęte 472 osoby, w ramach utworzonych miejsc pracy oraz aktywizacji zawodowej wsparcie udzielono 55 osobom, 17 osób uczestnicząc w szkoleniach uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe;

- **Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2015-2020**, którego priorytety są zgodne z Krajowym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2015 – 2017 oraz Regionalnym Planem Działań na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Łódzkim w roku 2016, a ich realizacja służy osiągnięciu celów założonych w Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015-2020;

- **Program Działań Samorządu Powiatowego na Rzecz Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Tomaszowskim na lata 2015-2018**, jego założenia są tożsame z celem ogólnym Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie tomaszowskim na lata 2015-2020; w 2016 roku uzyskano następujące wskaźniki, które służą osiągnięciu założonego celu: powstało 28 nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, wsparciem w ramach umów subsydiowanych zostały objęte 52 osoby, 81 osób skierowano na staże, 14 osób podjęło działalność gospodarczą w oparciu o uzyskane dotacje, zorganizowano 11 szkoleń, w wyniku których 25 osób uzyskało nowe kwalifikacje zawodowe, 1046 osób niepełnosprawnych zostało objętych pomocą doradcy klienta, dla 627 osób doradcy opracowali indywidualne plany działania, zorganizowano 4 giełdy pracy, pozyskano 121 ofert pracy, zorganizowano 4 szkolenia dla 4 pracowników Urzędu Pracy w celu podniesienia ich kompetencji zawodowych wykorzystywanych do pracy z klientami i na ich rzecz.

- **Program Specjalny „Lokomotywa zmian”** - wsparciem objęto 43 osoby bezrobotne w ramach robót publicznych; w rezultacie podjętych działań uzyskano efektywność zatrudnieniową na poziomie 85% (po okresie refundacji dalsze zatrudnienie podjęły 34 osoby).

- **Program Regionalny „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30 - 50 lat”** - zaktywizowano 35 bezrobotnych: ze szkoleń skorzystało 6 osób, staż rozpoczęło 25 osób, 4 osoby otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej.

VII. DZIAŁANIA REALIZOWANE W RAMACH FUNDUSZU PRACY, EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO, PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Na realizację zadań wynikających z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tomaszowie Maz. na przełomie 12 miesięcy 2016 roku wydatkowano z Funduszu Pracy kwotę 27 168 046 zł, w tym:

- na zasiłki dla bezrobotnych i składki ZUS	9 541 950 zł
- na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (w tym art. 150f. - 2 554 347 zł, KFS - 473 040 zł)	16 730 832 zł
- pozostałe wydatki (dodatki aktywizacyjne, wydatki fakultatywne)	895 264 zł.

Z informacji zawartych w Tabeli 7 wynika, że w porównaniu do roku 2015 wydatkowana kwota z FP w 2016 roku była wyższa o 1 064 736 zł tj. o 4,1%.

Odnotowano niższą kwotę wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych i składek ZUS o 1 808 793 zł (zmniejszyła się liczba osób z prawem do zasiłku), natomiast kwota wydatkowana na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wzrosła o 2 929 394 zł tj. o 21,2%. Należy zaznaczyć, że w analizowanym roku na nową formę pomocy bezrobotnym - refundacja kosztów zatrudniania osób do 30 roku życia (art.150f) wydatkowano 2 554 347zł.

W roku 2016 PUP realizował ze środków FP, środków EFS i PFRON następujące programy na rzecz zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej:

Programy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w 2016 roku

	Wykonanie w zł	Liczba osób objętych
1. Środki Funduszu Pracy przyznane wg algorytmu	7 073 379,18	1 394
Szkolenia	290 117,15	184
Bon szkoleniowy	44 569,41	11
Prace interwencyjne	647 250,70	284
Staż	1 319 955,42	356
Bon stażowy	32 481,03	10
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	1 832 503,15	96
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	2 083 961,55	172
Prace społecznie – użyteczne, w tym PAI	229 042,08	190
Roboty publiczne	386 730,29	57
Badania lekarskie bezrobotnych stwierdzające zdolność do wykonywania pracy	790,00	
Stypendia naukowe	82 251,70	18
Zwrot składek na ubezpieczenia społeczne zatrudnionych członków spółdzielni socjalnej	2 390,70	0
Bon na zasiedlenie	121 336,00	16
2. Program specjalny „Lokomotywa zmian”	320 721,00	43
Roboty publiczne	320 721,00	43
3. Program regionalny dla osób w wieku 30-50 lat	241 459,70	35
Szkolenia	17 571,38	6
Staż	147 888,32	25
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	76 000,00	4
4. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	578 560,80	49
Staż	159 974,42	31
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	418 586,38	18

5.Projekt RPO (I) z 2015r.	483 196,57	133
Prace interwencyjne	75 403,47	20
Staż	407 793,10	109
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	0,00	4
6.Projekt RPO (II) z 2016r.	1 869 133,63	220
Szkolenia	91 546,82	40
Prace interwencyjne	103 839,16	20
Staż	744 866,19	111
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	491 960,45	26
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	436 921,01	23
7.Projekt POWER (II)	3 524 721,48	470
Szkolenia	153 966,78	69
Bon szkoleniowy	40 455,62	10
Staż	2 025 512,97	305
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	1 105 589,09	59
Bon na zasiedlenie	199 197,02	27
Programy z rezerwy Ministra		
8. Program dla osób powyżej 50 roku życia	37 500,00	5
Roboty publiczne	37 500,00	5
9. Program dla osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art.49)	153 334,02	31
Staż	90 834,02	27
Jednorazowe środki na podjęcie dział. gospodarczej	62 500,00	4
10.Refundacja części kosztów wynagrodzenia osób do 30 r. życia- art.150f	2 554 346,97	272
Ogółem:	16 836 353,35	2652

Analizując strukturę wydatków na aktywne formy pomocy bezrobotnym, którą przedstawia Tabela 8 (załącznik 4), zauważa się, że najczęściej środków w analizowanym roku wydatkowano na staże (28,3%). Wysoki też udział w wydatkowanej kwocie z FP (21,3%) stanowiły jednorazowe środki udzielone bezrobotnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Na przełomie 12 miesięcy 2016 roku przyznany limit na realizację programów przeciwdziałania bezrobociu zrealizowano w 98,2%.

VIII. PODSUMOWANIE

Wydatki ogółem Powiatowego Urzędu Pracy w Tomaszowie Mazowieckim w 2016 roku wyniosły 34 816 540 zł (Tabela 9 - załącznik 5) - środki budżetowe, Fundusz Pracy, Europejski Fundusz Społeczny, Krajowy Fundusz Szkoleniowy, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i były wyższe o 555 687 zł w stosunku do 2015 roku. Priorytetem działania Urzędu była skuteczna pomoc w zakresie zatrudnienia dostosowana do indywidualnych potrzeb klientów. Środki pozyskane przez PUP pozwoliły zaktywizować 2652 osoby bezrobotne i poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Realizacja zaplanowanych na 2016 rok programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej zakończyła się osiągnięciem zakładanych wskaźników efektywności.

Z up. Starosty
DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik

Tabela 5. Poziom bezrobocie w powiecie według gmin

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych na koniec m-ca XII/15r.	Liczba bezrobotnych na koniec m-ca XII/16r.	Wzrost lub spadek w %
1.	Tomaszów Maz -miasto	3066	2522	-17,7
2.	Będków - gmina	98	87	-11,2
3.	Budziszewice - gmina	94	82	-12,8
4.	Czerniewice - gmina	235	191	-18,7
5.	Inowódz - gmina	176	181	+ 2,8
6.	Lubochnia - gmina	308	246	-20,1
7.	Rokiciny - gmina	203	165	-18,7
8.	Rzeczyca - gmina	192	143	-25,5
9.	Tomaszów Maz - gmina	462	384	-16,9
10.	Ujazd - gmina	354	275	-22,3
11.	Żelechlinek - gmina	155	125	-19,4
	Ogółem	5343	4401	-17,6

St. Inspektor

mgr Krystyna Pluciennik

Z up. Starosty
DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.

mgr Elżbieta Kudlik

Tabela 6. Wybrane kategorie bezrobotnych - stan na 31.12.2016r.

Lp.	Wyszczególnienie	Bezrobotni ogółem	Kobiety	% udz.	Bezrobotni bez prawa do zasiłku	% udz.	Osoby niepełnosprawne	% udz.
1.	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Tomaszów Maz - miasto	2522	1203	47,7	2095	83,1	263	10,4
2.	Będków - gmina	87	41	47,1	76	87,4	3	3,4
3.	Budziszewice - gmina	82	38	46,3	65	79,3	5	6,1
4.	Czerniewice - gmina	191	91	47,6	164	85,9	9	4,7
5.	Inowódz - gmina	181	90	49,7	146	80,7	7	3,9
6.	Lubochnia - gmina	246	120	48,8	186	75,6	20	8,1
7.	Rokiciny - gmina	165	85	51,5	138	83,6	14	8,5
8.	Rzeczyca - gmina	143	62	43,4	127	88,8	5	3,5
9.	Tomaszów Maz. - gmina	384	168	43,8	317	82,6	35	9,1
10.	Ujazd - gmina	275	142	51,6	234	85,1	23	8,4
11.	Żelechlinek - gmina	125	51	40,8	105	84,0	5	4,0
	Ogółem	4401	2091	47,5	3653	83,0	389	8,8

St. Inspektor

 mgr Krystyna Pluciennik

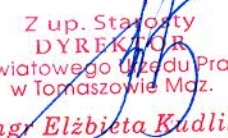
Z up. Starosty
DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.

 mgr Elżbieta Kudlik

Tabela 7. Struktura wydatków z Funduszu Pracy

w zł

Lp.	Wyszczególnienie	2015r		2016r	
		I-XII	% udziału	I-XII	% udziału
1	2	3	4	5	6
1.	Zasiłki dla bezrobotnych i składki ZUS	11 350 743	43,5	9 541 950	35,1
2.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	13 801 438	52,9	16 730 832	61,6
3.	Pozostałe wydatki	951 129	3,6	895 264	3,3
Ogółem wydatki Funduszu Pracy		26 103 310	100,0	27 168 046	100,0

INSPEKTOR

 Zbigniew Biernacki

Z up. Starosty
 DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.

 mgr Elżbieta Kudlik

Główny Księgowy

 mgr Małgorzata Kulbas

Tabela 8. Wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

w zł

Lp.	Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	I - XII 2015r.	I - XII 2016r.		% wykonania	
		Wykonanie	Limit	Wykonanie	5:3	5:4
1	2	3	4	5	6	7
1	Szkolenia	643 799	565 898	553 202	85,9	97,8
2	Bon szkoleniowy	104 432	92 559	85 025	81,4	91,9
3	Prace interwencyjne	1 138 504	830 368	826 493	72,6	99,5
4	Staż	4 865 826	4 750 097	4 736 850	97,3	99,7
5	Bon stażowy	450 048	32 500	32 481	7,2	99,9
6	Jednoraz. środki na dział. gospod.	3 544 536	3 568 869	3 568 553	100,7	100,0
7	Wyposażenie, doposażenie	1 823 805	2 521 550	2 520 882	138,2	100,0
8	Prace społecznie użyteczne	242 964	248 717	229 042	94,3	92,1
9	Roboty publiczne	461 495	735 760	734 487	159,2	99,8
10	Badania lekarskie – zdolność bezrobotnego do wykonywania pracy	995	1 000	790	79,4	79,0
11	Opieka nad dzieckiem do lat 7	1 169	0	0	0	0
12	Stypendia naukowe	88 302	86 100	82 252	93,1	95,5
13	Skł.na ub.spół członków zatr. w spółdzielni socjalnej	7 097	2 391	2 391	33,7	100,0
14	Bon na zasiedlenie	208 810	337 527	320 533	153,5	95,0
15	Specyficzne elementy wspierające zatrudnienie	0	10 464	10 464	-	100,0
16	Refundacja kosztów zatr.osób do 30r życia art.(150f)	0	2 783 300	2 554 347	-	91,8
17	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	219 656	473 400	473 040	215,4	99,9
Ogółem		13 801 438	17 040 500	16 730 832	121,2	98,2

INSPEKTOR
Zaopiniowanie
Giermacki

Główny Księgowy
mgr Małgorzata Kulbas

Z up. Stałosty
DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Maz.
mgr Elżbieta Kudlik

**Tabela 9. Struktura wydatków Powiatowego Urzędu Pracy
w Tomaszowie Mazowieckim wg realizowanych zadań w 2016 r.**

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w zł
1.	Środki budżetowe	7 069 933
	w tym:	
	projekty EFS	0
	Składki na ubezpieczenie zdrowotne osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku	2 963 678
2.	Fundusz Pracy	27 168 046
	w tym:	
	a) wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	16 730 832
	w tym: projekt EFS	5 877 052
	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	473 040
	Art. 150f	2 554 347
	b) wydatki na zasiłki dla osób bezrobotnych i składki ZUS	9 541 950
	c) pozostałe wydatki (dodatki aktywizacyjne, wydatki fakultatywne)	895 264
3.	PFRON	578 561
	Ogółem środki	34 816 540

Główny Księgowy

 mgr Małgorzata Kubas

Z up. Starosty
 DYREKTOR
 Powiatowego Urzędu Pracy
 w Tomaszowie Maz.

 mgr Elżbieta Kudlik